

Makroekonomie

Konzultace 1
Tomáš Volek

Kontakt

- Tomáš Volek
- Katedra ekonomiky – č. 16
- E-mail: volek@ef.jcu.cz
- Mobil: 607 163 923
- Konzultační hodiny – dle dohody

Základ – přednášky

Základní literatura

Pavelka, T.: Makroekonomie (základní kurz).
Melantrium 2007 - základní literatura

Doporučená

BURDA, M., WYPLOSZ, CH. *Macroeconomics: A European Text*.
Oxford University Press 2017

KRUGMAN, P., WELLS, R. *MACROECONOMICS*. WORTH PUBLISHERS
2007, 600 S

Podmínka pro zápočet

- Seminární práce
- Termín odevzdání 10.5.2024
- Odevzdání v systému moodle

Obsah

- Úvod a makroekonomický koloběh
- Výkonnost ekonomiky
- HDP a měření HDP
- Nominální a reálný HDP
- Nedostatky v měření HDP
- Ekonomický růst
- Hospodářský cyklus

Makroekonomie

Makroekonomie

Makroekonomie se zabývá hospodářstvím jako celkem, zkoumá ekonomické vztahy a procesy na makroúrovni

Cílem makroekonomie je pochopit vztahy mezi jednotlivými faktory mající vliv na výkon hospodářství jako celku.

Věda - makroekonomie od 20.- 30. let 20. St

Propojení makro a mikroekonomie

- ◆ **mikroekonomické základy makroekonomie**
(vývoj makro. veličin je závislý na chování mikroek. subjektů)

HDP ← podniky

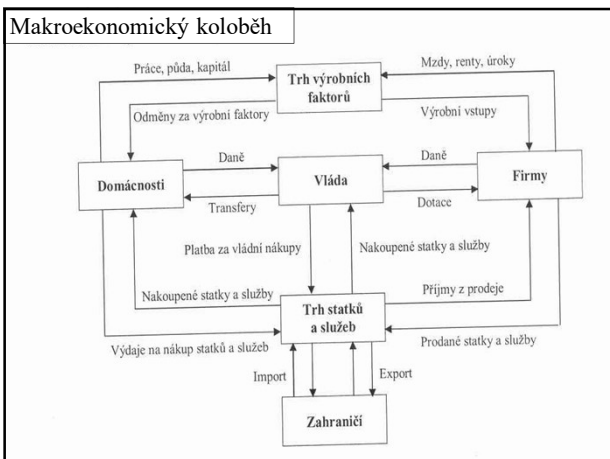
- ◆ **makroekonomický rámec fungování mikro. subjektů**
(rozhodování mikro. subjektů je ovlivněno makro prostředím)

Podniky ←
fiskální politika vlády

Pozitivní a normativní funkce makroekonomie

- **Pozitivní makroekonomie** - ekonomická analýza a interpretace skutečností (inflace je 2,3 %)
- **Normativní makroekonomie** - stanovení určité normy či pravidla (ČNB inflace by měla být 2 %)

Makroekonomické subjekty

- **Domácnosti**
- **Podniky**
- **Stát (parlament, vláda, centrální banka)**
- **Zahraníčí**

Základní makroekonomické veličiny

- Produkt (HDP)
- Zaměstnanost (nezaměstnanost)
- Cenová hladina (inflace)
- Vnější ekonomická pozice (platební bilance)

Výkonnost ekonomik (národohospodářský produkt)

Výkonnost ekonomiky, posuzovaná na základě celkové úrovně a růstu národohospodářského produktu, závisí na:

1. množství výrobních faktorů (zdrojů)
2. produkční účinnosti těchto faktorů

1400,2 mil

125,6 mil

[https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_\(nominal\)](https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_(nominal))

Finální produkt

Tvoří statky a služby, které jsou prodávány konečnému spotř. jako 1. spotř. statek, nakupovaný dom. nebo jako 2. kapitálový statek, nakupovaný f. či 3. exportovaný statek

Má podobu:

spotř. statek

kapitálový statek

exportovaný statek

Meziprodukt

představují statky a služby, které byly v daném období vyrobeny a současně v tomto období ve výrobě spotř.

Přidaná hodnota

Rozdíl mezi příjmy firmy a jejími nákupy od ostatních firem. Částí hodnoty zboží, kterou k původní hodnotě zpracovávaného polotovaru přidal na každém stupni výroby každý z výrobců.

PH = finální produkt – spotřebovaný meziprodukt $PH = 5$

Guma, ocel, měď (5 tis) → Firma A → kabely, čipy (10 tis) → Firma B → televize (15 tis) → Firma SONY

PH = finálním produkt – hodnotu meziproduktu

Při měření výkonnosti se využívá finální produkt
Proč ?

Aby nedocházelo k duplicitám tzn. započítávání výrobků 2 krát.
(televize 15 tis ne (5+ 10+15 = 30)

Základním statistickým ukazatelem výkonnosti země

Hrubý domácí produkt (HDP)

(GDP - Gross Domestic Product)

HDP je souhrn finálních výrobků a služeb, vyrobených v dané zemi, za dané období (zpravidla 1 rok) VF působícími v dané zemi bez ohledu na to, kdo je jejich vlastníkem. Měří se v peněžních jednotkách (Kč, EUR)

6.78 bil Kč HDP 2022 v b.c.

Prognóza ČNB – zima 2024

Tato prognóza byla zveřejněna 8. 2. 2024 a až na dílčí výjimky je založena na datech dostupných k 26. 1. 2024. Podrobnější popis prognózy ČNB, kterou připravili ekonomové sekce měnové, lze nalézt ve Zprávě o měnové politice – zima 2024 (bude zveřejněna 16. 2. 2024) a v prezentaci ze [Setkání s analytiky](#).

	2023	2024	2025
Celková inflace (%)	10,7	2,6	2,0
Měnověpolitická inflace (%)	10,6	2,5	1,7
Hrubý domácí produkt (mzr. změny v %)	-0,5	0,6	2,4
Úrokové sazby 3M PRIBOR (%)	7,1	4,0	2,6
Měnový kurz (CZK/EUR)	24,0	24,6	24,3

Příklad: Co zahrnete do HDP ČR:

- Produkce automobilky TPCA v Kolíně
- Produkce automobilky Škoda v Indii
- Hodnota ropy vytěžená v ČR

• Koncept HDP používají státy EU od r.1992 také USA.

• USA - značná část kapitálu investovaná v zahraničí proto je opticky výhodnější zveřejňovat velikost HNP.

• V důsledku rostoucí globalizace je obtížnější určit vlastnictví kapitálu (německého, amerického, atd...)

Ropa

1. Evidovaná ložiska a ostatní zdroje České republiky

■ vyhradená evidovaná ložiska ■ vytěžená ložiska a ostatní zdroje

Hlavní ložiskové oblasti:

(hlavní ložiskové oblasti s nejvyššími ložisky jsou uvedeny tučným písmem)

1 vídeňská pánev

2 karpatská předhlubeň

Hrubý národní důchod (HND, GNI)

(GNP - Gross National Income)

Dříve hrubý národní produkt

HNP je souhrn veškerého finálního produktu a služeb, vyrobených za dané období (zpravidla 1 rok) výrobními faktory, jejichž vlastníky jsou subjekty dané země, bez ohledu na to, ve které zemi působí.

Výpočet

$$= \text{HDP} + \text{důchod tuzemců dosažený v cizině} - \text{důchod cizozemců dosažený v tuzemsku}$$

Příklad

Rozhodněte, které z následující výrobků a služeb patří do HND ČR

- produkce Budějovického Budvaru
- produkce pilsněských pivovarů
- produkce firmy Vodňanská drůbež
- produkce nanuku Miša
- produkce automobilky Škoda AUTO v ČR

Unilever CZ

Metody měření HDP

Metoda produkční (výrobní)

vycházející z tvorby makroekonomického produktu

Touto metodou získáme HDP jako součet přidané hodnoty všech jednotlivých výrobců ve všech odvětvích.

$HDP = \sum PH$

PH = finální produkt – spotřebovaný meziprodukt

(Sumou prodejů na straně finální nabídky po odečtení hodnoty meziproduktů)

Metoda výdajová

vycházející z užití makroekonomického produktu (výdaje jednotlivých sektorů na nákup konečných výrobků a služeb)

- Výdaje domácností na spotřebu (C) (51 %)
- Hrubé soukromé investice I (3 složky) (28 %)
- Vládní nákupy výrobků a služeb (G)
- Čistý export (NX = X – M)

X – export M – import

$HDP = C + I + G + NX$

$NDP (\check{C}DP) = HDP - \alpha$

Čistý domácí produkt (NDP)

Investice - I

- statky doplňující a rozšiřující fyzický kapitál, včetně nehmotného příslušenství (z podnikových zdrojů)

3 součásti:

1) investice do fixního kapitálu - ve výrobě dochází k jejich postupnému znehodnocení (stavby, stroje)

2) investice do zásob - přírůstkem zásob podniků, tj. rozdílem mezi stavem zásob ke konci a na začátku sledovaného období

3) investice do cenin

Výdaje vlády na nákupy výrobků a služeb (G).

Výdaje je možno rozčlenit

- vládní výdaje na investice (G_I)
- vládní výdaje na spotřební statky (G_C)

Metoda důchodová

vycházející z rozdělení makroekonomického produktu
Touto metodou získáme HDP jako součet jednotlivých důchodů (z užití VF) i tzv. nedůchodových položek (nepřímé daně a amortizace), t.j.:

$$HDP = w + i + n + r + \pi + a + T_n, \text{ přičemž}$$

w Mzdy a platy

i N.....čisté úroky (přijaté úroky minus vyplacené úroky)

r..... Renty

π (p, z).....zisky firem včetně dividend

a.....amortizace, opořebení (znehodnocení kapitálu)

T_n.....nepřímé daně snížené o dotace

Suma důchodových plateb za užití všech výrobních faktorů nazývá

Národní důchod NI

$$NI = w + i + n + r + \pi$$

Výše HDP musí vyjít všemi metodami stejně

HDP nominální a reálný

HDP nominální - celková peněžní hodnota HDP, vyjádřená v běžných cenách

HDP reálný - celková peněžní hodnota HDP, vyjádřená ve stálých cenách, tj. v cenách určitého základního období. Např. 2015

HDP ve stálých cenách - zachycuje změnu fyzického objemu produkce

Důvod použití – ODSTRANIT VLIV INFLACE

HDP_n 2021 - 6,01 bil HDPr 2021 - 5,20 (2015)

$HDP_n / HDPr = \text{deflátor HDP}$ (cenovou hladinu HDP)

HDP nominální a reálný

2020		2 * 300 000 = 600 000 HDP _n
2023		2 * 400 000 = 800 000 HDP _n 2 * 300 000 = 600 000 HDP _r

$$800\,000 > 600\,000$$

Zvýšily se tržby?

Zvýšil se objem produkce ?

HDP nominální a reálný

HDP nominální - celková peněžní hodnota HDP, vyjádřená v běžných cenách

HDP reálný - celková peněžní hodnota HDP, vyjádřená ve stálých cenách, tj. v cenách určitého základního období. Např. 2015

HDP ve stálých cenách - zachycuje změnu fyzického objemu produkce

Důvod použití – ODSTRANIT VLIV INFLACE

HDP_n 2021 - 6,01 bil HDPr 2021 - 5,20 (2015)

$HDP_n / HDPr = \text{deflátor HDP}$ (cenovou hladinu HDP)

Které z uvedených aktivit nejsou zachyceny v ukazateli typu HDP?

- a) Výuka studentů na VŠ
- b) Produkce domácích vajčků vlastními slepičkami
- c) produkce škodlivých emisí skotem a auty
- d) pálení domácí slivovice ve sklepě rodinného paneláku
- e) obarvení hlavy kadeřnic na zeleno

HDP na základě systému národního účetnictví nezachycuje některé transakce. Jde především o:

1) **produkci domácích prací (pěstování zeleniny a ovoce)**

2) **stínovou ekonomiku (neprochází zdaněním, nelegální produkce, trestná činnost (krádeže)..)**

3) **kvalitativní změny produkce výrobků a služeb**

-Zvyšování technologické vyspělosti výrobků

4) **negativní (záporné) externality**

Stínová ekonomika

ekonomické aktivity, které nejsou oficiálně podchyceny - odhad 15 % HDP ČR

Vyskytuje se v ekonomikách v oblastech, kde je činnost zakázaná, nebo z důvodu daňového úniku.

Patří sem:

1) **Černá ekonomika - činnosti běžné trestné**

nelegální produkční činnosti a nelegální přerozdělování činnosti (prostituce, prodej kradeného zboží, prodej pašovaného zboží, výroba a obchod s narkotiky),

2. Šedá ekonomika – činnost není trestná,

nezákonně provozované aktivity s cílem vyhnout se daním, poplatkům apod. - např. prodej oblečení není zakázaný, ale zkrášlování příjmů o prodeji ano

- ze statistických důvodů, z ekonomických důvodů - zkrášlování vykazovaných údajů, podnikání bez IČO, jiné činnosti

★ World Shadow Economy Map

Shadow Economy, World Data Maps

Odstranění nedokonalostí

Čisté ekonomické bohatství
NEW
(net economic welfare)
zahrnuje

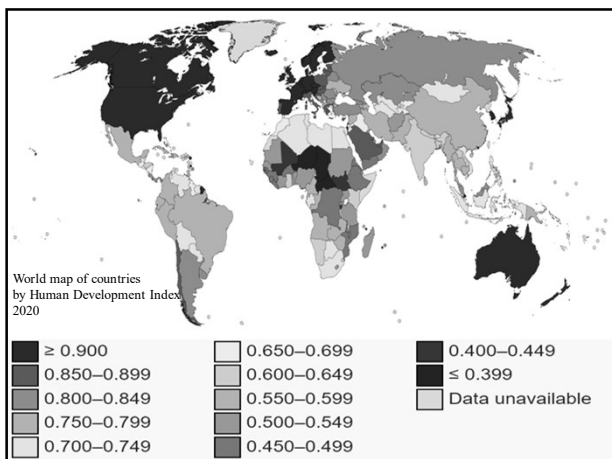
- + HDP
- + domácí práce (V a S poskyt. sami sobě)
- + stínovou ekonomiku
- + kvalitativní změny (růst kvality V a S)
- + volný čas k odpočinku
- škody na životním prostředí.

HDI

(Human Development Index)
Index lidského rozvoje

HDI je vypočítáván na základě tří kategorií faktorů:

- lidské zdraví (délka života)
- úroveň vzdělanosti (úroveň gramotnosti)
- hmotná životní úroveň. (HDP / obyvj)

Ekonomický růst

Definice:

Ek růst vyjadřuje změnu ekonomické síly a úrovně v poměru k minulému období či k jiné zemi

a) buď jde o zvýšení krátkodobé, po určité době vystřídané poklesem produktu (hosp. cyklus)

b) nebo jde dlouhodobý trend, spojený obvykle s více či méně plynulým zvyšováním produkčních možností ekonomiky - dlouhodobý růst potenciálního produktu neboli ekonomický růst.

Ekonomická síla = absolutní objem finálních výrobků a služeb, který je ekonomikou vyroben za určité období (měříme velikostí HDP)

Ekonomická úroveň - vyjadřuje životní úroveň (úroveň standardu hmotné spotřeby), měříme ji např.

HDP/počet obyvatel dané země

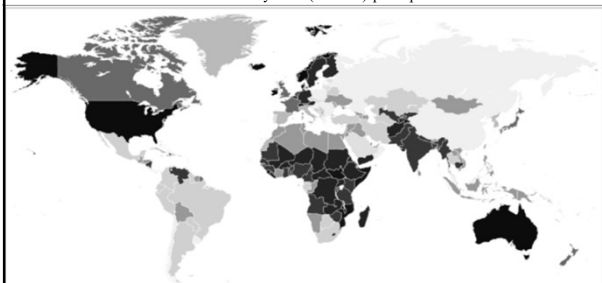
Country/Territory	UN Region	IMF ^{(1),(2)}		World Bank ⁽¹⁻⁴⁾	
		Estimate	Year	Estimate	Year
World	—	101,560,901	2022	96,513,077	2021
1 United States	Americas	25,035,164	2022	22,996,100	2021
2 China	Asia	18,321,197	^[n 1] 2022	17,734,063	^[n 3] 2021
3 Japan	Asia	4,300,621	2022	4,937,422	2021
4 Germany	Europe	4,031,149	2022	4,223,116	2021
5 India	Asia	3,468,566	2022	3,173,398	2021
6 United Kingdom	Europe	3,198,470	2022	3,186,860	2021
7 France	Europe	2,778,090	2022	2,937,473	2021
8 Canada	Americas	2,200,352	2022	1,988,336	2021
9 Russia	Europe	2,133,092	2022	1,775,800	2021
10 Italy	Europe	1,996,934	2022	2,107,703	2021
11 Iran	Asia	1,973,738	^[n 4] 2022	359,713	2021
12 Brazil	Americas	1,894,708	2022	1,608,981	2021
13 South Korea	Asia	1,734,207	2022	1,798,534	2021

Vývoj video

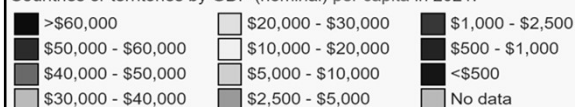
40	Philippines	Asia	401,662	2022	394,086	2021
41	Denmark	Europe	386,724	2022	397,104	2021
42	Pakistan	Asia	376,493	2022	346,343	2021
43	Hong Kong	Asia	368,373	^[n 6] 2022	368,139	2021
44	Colombia	Americas	342,919	2022	314,323	2021
45	Chile	Americas	310,866	2022	317,059	2021
46	Romania	Europe	299,885	2022	284,088	2021
47	Czech Republic	Europe	296,238	2022	282,341	2021
48	Iraq	Asia	282,876	2022	207,889	2021
49	Finland	Europe	281,411	2022	299,155	2021
50	Portugal	Europe	255,854	2022	249,887	2021
51	New Zealand	Oceania	242,700	2022	249,992	2021
52	Peru	Americas	239,333	2022	223,250	2021

47

List of countries by GDP (nominal) per capita 2021

Countries or territories by GDP (nominal) per capita in 2021.

Srovnání ekonomické úrovně zemí EU

https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/life-eu_cs

Měření

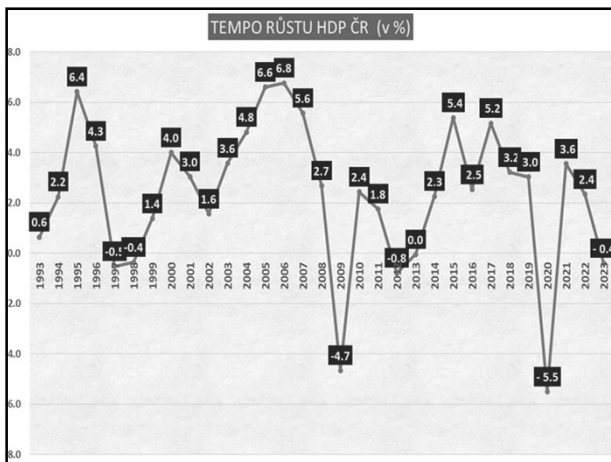
1. rozdíl $Y = Y_t - Y_{t-1}$ tzn. HDP 2023 – HDP 2022

2. koeficient růstu = $\frac{Y_t}{Y_{t-1}} * 100$ /%

3. tempo růstu = $\frac{Y_t - Y_{t-1}}{Y_{t-1}} * 100 = \frac{\text{HDP 23} - \text{HDP 22}}{\text{HDP 22}}$

Nejčastější ukazatel ekonomické růstu je :

Tempo růstu HDP

Ekonomický rozvoj

Zahrnuje zpravidla i další aspekty vývoje ekonomiky

- strukturální změny v národním hospodářství
- technologické změny
- zvyšování životní úrovně obyvatelstva

Ekonomický růst je předpokladem ekonomického rozvoje

Zdroje růstu

1) Lidské zdroje

- množství práce (počet pracujících lidí)
- kvalifikace (vzdělání, zkušenosti, zručnost)

2) Přírodní zdroje

- množství půdy a nerostného bohatství
- kvalitě těchto zdrojů (úrodnost půdy, kvalita nerostů, klimatické podmínky)

3) Kapitálové zdroje

- stroje a zařízení, budovy, stavby
- technická úroveň těchto statků – jejich výkonnost, přesnost, pracovní a energetická náročnost, autonomnost, průmysl 4 a 5.0

Kvantitativní zdroje růstu

- do výroby jsou zapojována nová kvanta práce, přírodních zdrojů a kapitálu se stejnými kvalitativními charakteristikami - tzv. Extenzivní růst

Kvalitativní zdroje růstu

- zvyšování kvalifikace pracovníků, využíváním kvalitnějších přírodních zdrojů, rozvoj technické úrovně fixního kapitálu - tzv. Intenzivní růst.

Vždy jde o kombinaci kvalitativních a kvantitativních faktorů

Globalizace

Def: Představuje růst vzájemného propojení a závislosti národních ekonomik.

Znamená to, že tyto problémy mohou mít důsledky nejen v zemi jejich původu, nýbrž v celosvětovém rozměru (války a okupace, terorismus, nemoci)

Metody měření ekonomického růstu

Rovnice růstového účetnictví

- > Vychází z neoklasické teorie
- > Zabývá se kvantifikací významu jednotlivých zdrojů růstu produktu (kapitál, práce a tech. pokrok)
- > Určuje podíl jednotlivých VF na přírůstku produktu - vychází z mezní produktivity jednotlivých VF-

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \theta \frac{\Delta K}{K} + (1 - \theta) \frac{\Delta L}{L} + \kappa$$

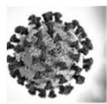
Tempo růstu produktu (Y) kapitálu (K) a práce (L)

Podíl kapitálu (θ) a práce ($1 - \theta$) na vytvořeném produktu (Y)

κ - technologický pokrok

Co z uvedeného byste zařadily jako bariéru ekonomického růstu:

- Teplé přímořské klima
- Malé nerostné bohatství země
- Únik chytrých mozků do zahraničí
- Dlouhodobá politická nestabilita země
- Epidemie koronaviru Covid
- Nedostatek cvičitelů zumbi
- Válka a okupace

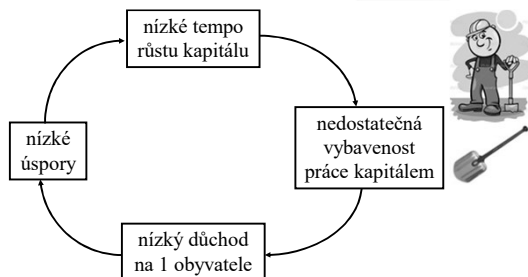

Bariéry růstu

- vývoj obyvatelstva (práce) - demografické ukazatele neg populační exploze
- na tempu růstu kapitálu – (zásoby kapitálu, únik kapitálu do zahraničí, bludný kruh nerozvinutosti)
- technologické změny – únik mozků, nedostatečné technologické vybavení,
- nedokonalé institucionální podmínky růstu (právní rámec podnikání, náboženství, politická stabilita)
- neekonomické vlivy (sucho, katastrofy, nemoci, války)

Bludný kruh nerozvinutosti

Překonání nerozvinutosti

Jak zvýšit tempo ekonomického růstu?

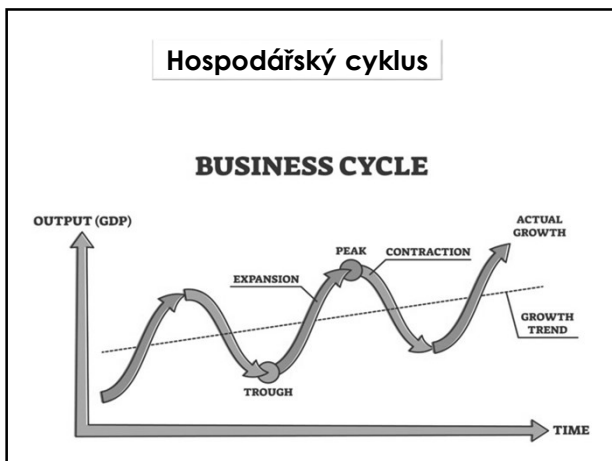
Start ekonomického růstu ▶▶

- Technická pomoc

- Zahraněční finanční zbroje

Vývoj ekonomiky

Klasického pohledu - samoregulující se systém

Sayův zákon - co se vyrobí bude prodáno (neprodané zboží a nezam. zmizí s úpravou mezd a cen)

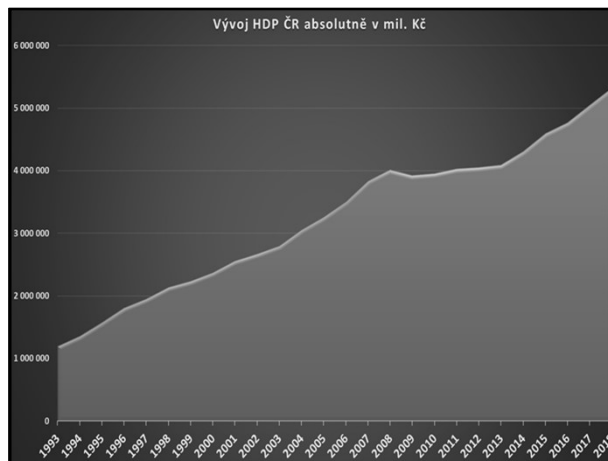
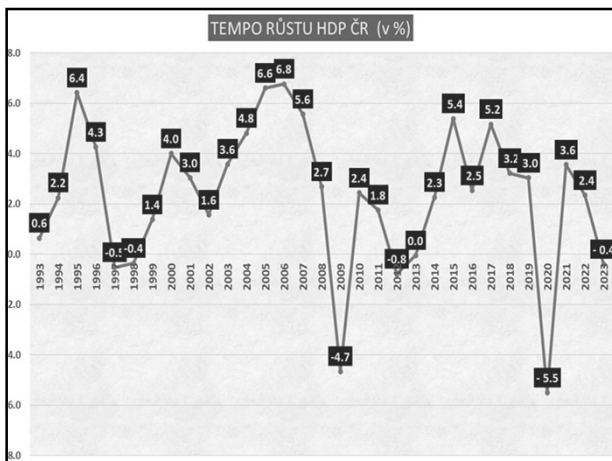
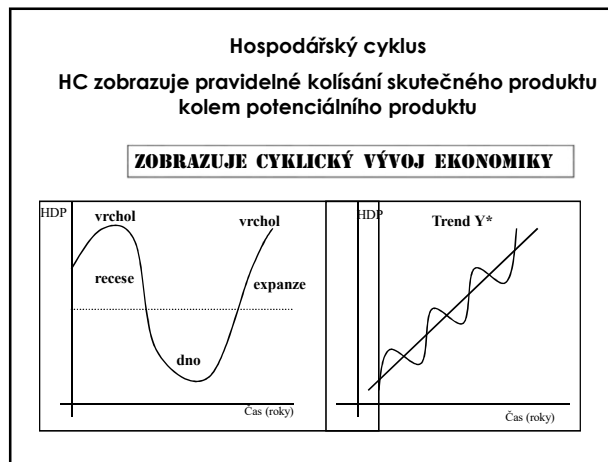
Keynesiánská revoluce - vládní regulace

Hospodářská krize - důvod vzniku

Hospodářský cyklus

Máme 2 způsoby jak přemýšlet o HC

- **Předvídatelný (sebe obnovující)**
 - Jsme schopni predikovat budoucí vývoj video
- **black box (černá..)**
 - Systém dostává stimuly a uvnitř je transformuje uvnitř HC na nějaké výstupy - dnes více používaný

Fáze cyklu

RECESE

- pokles skutečného produktu alespoň dvou po sobě následujících čtvrtletích.

- odbytové poříže, růst zásob, pokles zisků podniků
- zkracuje se pracovní doba a roste nezaměstnanost
- reálný produkt klesá
- podniky omezují I, snižování produktu a příjmů → C
- vývoj cen a cenové hladiny není jednoznačný
- Recese způsobem poklesem AD je spojena s poklesem P (neg. Pop. šok - zvýšení i CB)

■ Recese způsobená růstem cen vstupů je spojena s růstem P (neg nab. šok – růst ceny ropy)
Recese nepostihují státy izolovaně

Dlouhé období recese se nazývá depresemi.
Období kdy Y vykazuje nulové přírůstky je štagnace.

DNO (sedlo)

Bod, ve kterém skut. produkt dosahuje minima (dolní bod zvratu)

EXPANZE (vzestup)

Je doprovázena analogickými jevy, avšak v opačném směru

- roste zaměstnanost, produkt
- Z hlediska cenové hladiny opět záleží zda je to vyvoláno růstem AD (růst P) či pozitivním nabídkovým šokem (pokles P)
- Podniky nabírají nové pracovníky, Zvyšování výroby
- Zvyšování investic
- Růst příjmů → C
- Růst reálný produkt

VRCHOL

Bod, ve kterém skut. produkt dosahuje maxima (horní bod zvratu)

V průběhu hospodářské recese nastává:

- a) růst nezaměstnanosti
- b) růst počtu politiků
- c) pokles příjmů obyvatelstva
- d) růst spotřeby elektrické energie
- e) pokles reálného produktu
- f) pokles plodnosti obyvatelstva
- g) pokles investic

Příčiny vzniku hosp. cyklu

1) Z hlediska místa vzniku

(externí a interní)

Teorie externích příčin

příčiny nerovnovážného ekonomického vývoje leží mimo národní hospodářství:

- nerovnoměrné tempo nových objevů a vynálezů
- Války, NEMOCI
- Finanční krize ve světě
- nedostatečná informovanost tržních subjektů
- politické příčiny - nestabilita

Teorie interních příčin

- příčiny nerovnovážného ekonomického vývoje vznikají v národním hospodářství:

- změny mezd
- velké zvyšování daní
- nestabilita a doba návratnosti investic (odhady očekávaného zhodnocení)
- vyšší úspory, než mohou být investice (lidé příliš šetří, nebo jsou moc bohatí)
- Inovace (Industry 4.0, ITC)

2) Z hlediska druhu

-Poptávkové šoky

Ovlivňují AD - (pozitivní, negativní)

Např. negativní poptávkové šoky - pesimismus spotřebitelů, zvýšení daní, pokles exportu

-Nabídkové šoky - (pozitivní, negativní)

Ovlivňují AS

Např. negativní nabídkové šoky - růst cen ropy, mzdy

<https://tradingeconomics.com/commodit>

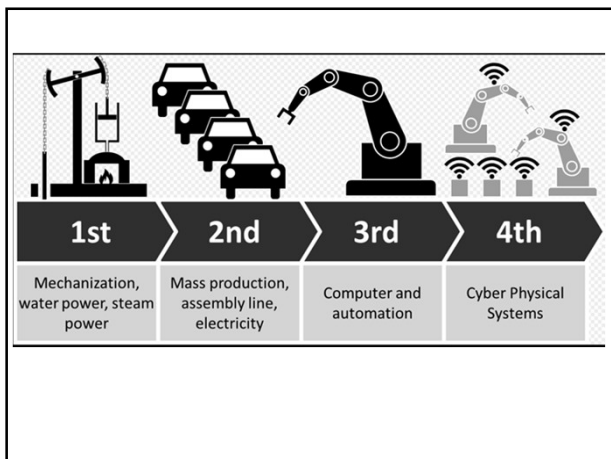
Typy cyklů

1) Z hlediska času

Krátkodobé (2-3 roky), KITCHIN (jsou způsobeny rozpracovaností zásob - rozpracované výroby)

Střednědobé (8- 10 let), JUGLAR, (jsou způsobeny obnovou strojů a zařízení (dlouhodobého majetku)

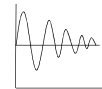
Dlouhodobé (50 let), KONDRATĚV, Simon KUZNETZ změny ve výrobních technologiích – inovace, průmyslová revoluce, monetární jevy, Industry 4.0 -<https://www.youtube.com/watch?v=v9rZOa3CUC8>

Typy cyklu 2) Z hlediska vývoje

A) Tlumený hospodářský cyklus

(odpověď na impulzy je stále menší (snižují se výkyvy) - směřuje k rovnováze)

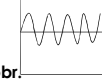
B) Výbušný hospodářský cyklus

Reakce investic a spotřeby je velká, stále větší výkyvy – odvrát od rovnováhy

C) Ne tlumené výkyvy hospodářského cyklu

Oscilace kolem rovnováhy které nikdy nedosáhne obr.

Historie a harmonizace

•dříve byl cyklus 10 let, dnes 5 let – zkracuje se

•cyklus se rozfázuje (harmonizace), každé odvětví reaguje jinak

Příkladem cyklického poklesu hospodářské aktivity je Velká deprese z let 1929 – 1933.

KRACH na newyorské burze v říjnu 1929

CYKLUS A STÁTNÍ ROZPOČET (SR)

- V expanzi - přebytkový státní rozpočet
- V recesi - deficitní státní rozpočet

Dlouhodobě by se přebytky a deficity měli vyrovnat

Proticyklická politika

- fiskální politikou
- monetární politikou
- politikou ovlivňující NX

Indikátory hospodářského cyklu

•Předstihové - (počty zakázek, index spotřebitelské důvěry, Index podnikatelské důvěry)

•Současné - (HDP r, trh práce)

•Zpožděné - (mzdy, obrat, spotřeb. ceny)

Důsledky hospodářských cyklů

A) Ekonomické

-rozkolísanost vnější ekonomické pozice (expanze zvyš. Ex. , recese sníž. Ex)

- pokles produktivity (v obdobích recese klesá - produktivita)

B) Sociální důsledky

•ztráta životní úrovně obyvatelstva
•vysoká nezaměstnanost sebou přináší negativní dopady – vysoká kriminalita

c) Politické

Závažné ekonomické problémy jsou doprovázeny problémy politickými . Vychází to z poklesu životní úrovně a z následné radikalizace postižených skupin obyvatelstva.

Tzn. dochází ke

To je pro dnes vše
Hezký víkend přeji

